

Teaching Guide

Identifying Data					2021/22
Subject (*)	Teaching Foundations in of Inclusive Special Needs Education		Code	652G01034	
Study programme	Grao en Educación Infantil				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Third	Optional	4.5	
Language	SpanishGalician				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Pedagogía e Didáctica				
Coordinador	Fernández Sánchez, Andrea	E-mail	andrea.fernandez.sanchez@udc.es		
Lecturers	Fernández Sánchez, Andrea	E-mail	andrea.fernandez.sanchez@udc.es		
Web	erodriguezmachado.wordpress.com				
General description	<p>A atención á diversidade é un dos elementos claves a desenvolver no sistema educativo. Resulta de especial importancia que o profesorado de Infantil teña sexa consciente da necesidade de adoptar modelos de traballo que favorezan o desenvolvemento persoal de todo o alumnado, independentemente das necesidades e características que teña cada alumno e alumna.</p> <p>Por este motivo, é imprescindible que o futuro docente teña coñecemento de modelos de traballo de planificación e desenvolvemento da acción docente para responder ás necesidades de todo o alumnado, entre eles e elas, o que é destinatario da Educación Especial; daranse a coñecer experiencias educativas; procurarase a formación na elección, adaptación e elaboración de materiais e recursos educativos nunha aula na que hai alumnado con diferentes ritmos, intereses, necesidades, etc.</p>				
Contingency plan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modifications to the contents 2. Methodologies <ul style="list-style-type: none"> *Teaching methodologies that are maintained *Teaching methodologies that are modified 3. Mechanisms for personalized attention to students 4. Modifications in the evaluation <ul style="list-style-type: none"> *Evaluation observations: 5. Modifications to the bibliography or webgraphy 				

Study programme competences / results

Code	Study programme competences / results
A4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
A6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
A7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
A8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se propoñan.
A9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
A10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.

A13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalista; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.
A16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
A17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar ditos trastornos.
A21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
A23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e á mellora en educación infantil.
A28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
A32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
B3	Aplicar un pensamento crítico, autocrítico, lóxico e creativo.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B23	Habilidades sociais para exercer o liderado na aula.
B24	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Learning outcomes		
Learning outcomes	Study programme competences / results	
A9 Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.	A9	
A8 Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se propoñan.	A8	
A7 Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.	A7	
A6 Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	A6	
A10 Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	A10	
A13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalista; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.	A13	
A17 Colaborar cos profesionais especializados para solucionar ditos trastornos.	A17	
A21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.	A21	
A32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.	A32	
B6 Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.		B6
B24 Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.		B24
C4 Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.		C4
Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e á mellora en educación infantil.	A23	
Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.	A4	
Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual	A16	
Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil	A28	
Aplicar un pensamento crítico, autocrítico, lóxico e creativo.		B3

Habilidades sociais para exercer o liderado na aula.		B23	
Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro			C2

Contents	
Topic	Sub-topic
1. A atención á diversidade na escola: evolución e modelos. Clasificación do alumnado con aneae.	Evolución da Educación Especial Modelos de atención á diversidade
2. As diferenzas de capacidades na aula de Educación Infantil	As diferenzas de habilidade motórica As diferenzas de habilidade relacional e comunicativa As diferenzas de capacidade cognitiva
3. As diferenzas por factores sociais, ambientais e culturais na Educación Infantil	Resposta educativa ante a diferenza sociocultural Inmigración e escola infantil
4. Medidas curriculares de resposta á diversidade na escola infantil	As adaptacións do curriculum en Educación Infantil: formas e modelos Os recursos educativos
5. Organización da resposta á diversidade na educación infantil. Departamento de Orientación, EOE, CFR, servizos externos...	O apoio educativo á diversidade: modelos e organización Organización. funcións e marco legislativo do apoio á diversidade
6. O papel da comunidade educativa no proceso de deseño, planificación e implementación de iniciativas que camiñen cara a inclusión social	A implicación da familia A participación de axentes e institucións sociais A creación de equipos interdisciplinares para desenvolver a proposta de inclusión educativa
7. Uso das TIC aplicadas ás atención á diversidade	Aplicación: Storybird, Webquest, Caza de tesouro, Ferramentas de autor, Symbaloo, Rúbricas, Dianas, Apps...

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A4 A6 A7 A13 A16 A23 A28	14	25	39
Case study	A7 A9 A23 A28 B3 B24 C4	2	4	6
Workbook	A13 A16 A23 A28 B3 B24 C4	2	11.5	13.5
Directed discussion	A17 A21 A32 B6 C2	1	0	1
Collaborative learning	A8 A10 A17 A21 A32 B23 B24 C4	4	8	12
Research (Research project)	A4 A13 A17 A21 A23 A28 B3 B6 C2	4	16	20
Student portfolio	A7 A8 A9 A13 A21 A23 A28 B3 C2 C4	4	14	18
Personalized attention		3	0	3

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Realizárase ao inicio de cada unidade temática, ou cando através do seguimento do traballo de aula e individual, se perciba a necesidade de aclarar ou introducir conceptos esenciais ou novos
Case study	A través de casos reais ou supostos estudaranse especialmente os temas relacionados coas distintas discapacidades

Workbook	Indicarase na aula as que teñen carácter obrigatorio e as que teñen un carácter opcional
Directed discussion	Trátase de intercambiar razoamentos e elaborar un pensamento propio sobre algúns dos temas traballados
Collaborative learning	Procederemos en dous sentidos: -En equipos terán que facer unha proposta de intervención na aula dende unha perspectiva inclusiva -Terán que poñerse en contacto con persoas da comunidade educativa para coñecer cómo contribúen no desenvolvemento de prácticas educativas dende unha perspectiva colaborativa
Research (Research project)	En equipos de 3 ou 4 persoas terán que recoller unha experiencia educativa realizada en unha aula de Educación Infantil onde haxa alumnado con NEAE e terana que analizar dende o punto de vista da inclusividade do alumnado. A experiencia podera recoller nun centro, nunha publicación, etc.
Student portfolio	O alumnado terá que realizar unha recolleita dos contidos elaborados na aula para a partir de aí, analízalos, interpretados e enriquecer as opinións propias coas achegas dos autores propostos na bibliografía aduxntada ou outros autores lidos polo alumnado

Personalized attention

Methodologies	Description
Case study	
Directed discussion	Estas actividades desenvolveranse coa supervisión periódica do profesor ou profesora da materia. Nesta supervisión solventaranse as dudas que poidan presentarse e daranse indicacións sobre as diversas fases de elaboración.
Research (Research project)	
Student portfolio	O alumnado non asistente deberá establecer comunicación coa profesora para a preparación da materia.

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Research (Research project)	A4 A13 A17 A21 A23 A28 B3 B6 C2	Recolleita dunha proposta educativa, análise, interpretación e adaptación ás características dunha escola que camiña cara a inclusión. Daráselle especial importancia a valorar aspectos que fagan referencia á inclusión escolar, tanto dende o punto de vista dos obxectivos e contidos traballados, da metodoloxía, do proceso de avaliación e o uso de recursos do entorno próximo e distante do alumnado dende a perspectiva de promover o coñecemento, o respecto, a toma de decisións baseadas na sustentabilidade. As propostas realizaranse na aula-net a través de diversas actividades en moodle.	40
Student portfolio	A7 A8 A9 A13 A21 A23 A28 B3 C2 C4	Recollida da información, dos contidos e tarefas traballados na clase, para proceder á súa análise e interpretación e contraste coas opinións dos autores e autoras: Os criterios de avaliación do documento serán: -Integración dos contidos abordados e das actividades realizadas na aula. -Reflexión e opinión persoal -Ampliación de coñecementos empregando as fontes documentais e investigación persoal. -Aplicabilidade ao teu traballo como docente no ámbito da EI. -Manexo das TIC para o alumnado con ANEAE. - Examen opcional. 20%	60

Assessment comments

1. OPCIÓN DE AVALIACIÓN:

Opción A.

Alumnado con dedicación completa: asistencia/participación nas actividades de clase mínima do 80%:

- a) Elaboración e presentación dos traballos individuais e de pequeno grupo en moodle (40%).
- b) Un exame escrito sobre os contidos da materia (30%).
- c) Portafolio dixital (30%).

Opción B.

Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, segundo establece a normativa.

Alumnado cunha asistencia/participación nas actividades de clase mínima do 80%:

- a) Elaboración e presentación dos traballos e portafolio dixital (50%).
- b) Un exame escrito sobre os contidos da materia (50%).

2. OBSERVACIONES ADICIONAIS:

1- Para superar a materia é necesario obter unha puntuación do 50% do peso de cada unha das partes obxecto de avaliación (traballos tutelados, portafolio dixital e proba de resposta múltiple).

2- O traballo tutelado presentarse antes da data do exame oficial (para presentarse ao exame é condición indispensable ter presentados e aprobados os traballos).

3- Se aconsella dispor de ordenador portátil ou tableta en todas as sesións aínda que se realizarán na aula multimedia.

4- As clases virtuais en Microsoft Teams e moodle.

Os traballos individuais ou grupais do alumnado deberán ser orixinais. Calquera traballo copiado suporá o suspenso da materia e a avaliación na convocatoria correspondente. A efectos de avaliación, un mesmo traballo non pode ser utilizado para varias materias, excepto nas actividades programadas de forma coordinada.

Sources of information

Basic	<ul style="list-style-type: none"> - Moya, A. (2002). El profesorado de apoyo: ¿dónde?, ¿cuándo?, ¿cómo?...realiza su trabajo. . Archidona: Ediciones Aljibe. - Acosta, V.M. (2004). Las prácticas educativas ante las dificultades del lenguaje. Una propuesta desde la acción. La colaboración entre logopedas, psicopedagogos, profesores y padres. Barcelona - Echeita, G. (2007). Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Madrid: Narcea. - Parrilla, Á. (2003). La Respuesta Educativa a la Diversidad. Bases Pedagógicas de la Educación Especial: Manual para la Formación Inicial del Profesorado. Madrid: Biblioteca Nueva - Núñez, T. (2008). Educación Especial: normalizar ou volver patolóxicas as diferenzas.. Revista Galega do Ensino - González, D. (1993). Adaptaciones curriculares. Guía para su elaboración. Málaga: Aljibe. - Stainback, S. e Stainback, W. (2001). ulas inclusivas: un nuevo modo de enfocar y vivir el currículo . Madrid: Narcea.
--------------	---

Complementary	<p>- () .</p> <p>Páxinas con imáxes para elaborar e encontrar material: http://uk.dk.com/static/cs/uk/11/clipart/index.htm http://iespana2.gograph.com/IntegrationSimpleSearch.cfm?cfd=17779 http://prescolaire.grandone.com/clipart/activites/index.htm http://www.disabilityworld.org/09-10_01/spanish/index.shtml http://especial.fcep.urv.es http://www.webespecial.com/webespecial.htm http://www.pntic.mec.es/http://w3.cnic.mec.es/recursos2/atencion_diversidad/01_03_01.htm http://cidat.once.es http://needirectorio.cprcieza.net http://www.xtec.es/~jlagares/indexcastella.htm http://informaticaparaeducacionespecial.blogspot.com/2008_05_01_archive.html http://villaves56.blogspot.com/2008/07/vocaroo-para-trabajar-la-expresin-oral.html http://cprcaspe.educa.aragon.es/RECURSOS/compensat.htm http://www.polibea.com/libros/index.htm http://platea.pntic.mec.es/~fmaquina/rg.htm http://www.revistaeducacion.mec.es/enlaces3.htm http://www.ulpgc.es/index.php?asignatura=1354130013572&ver=pd_bibliografia&id_</p> <p>Páxinas con sons grabados para elaborar material: http://www.findsouns.com/types.html http://iris.cinice.mecd.es/bancoimagenes/sonidos/directorio.php</p> <p>Outros materiais de apoio: REVISTAS Revista Educación Especial. Málaga: Aljibe. Revista Catalana d'Educació Especial i Atenció a la Diversitat. Vic: Departament Revista Galega da Educación Revista Galega do Ensino Cuadernos de Pedagogía Revista de Innovación Educativa Revista Quinesia Disability & Society Educational Psychology Emotional and Behavioural Difficulties European Journal of Special Needs Education High Ability Studies International Journal of Disability, Development and Education International Journal of Inclusive Education Journal of Intellectual & Developmental Disability Special Educational Needs Abstracts</p>
----------------------	--

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.